

MUMTÁZ MAHAL

★ 1593. április, Agra – 1631. június 17., Burhanpur ★

APJA: Abdul Hasan Asaf kán, perzsa nemes
FÉRJE: Dzsahán sah, mogul császár
GYERMEKEI: 14 gyermeknek adott életet

A messzi Indiában, a Dzsamuna folyó mellett áll a világ egyik legszebb palotája. A mélyzöld ciprusokkal, márványburkolatú sétautakkal övezett hófehér épület furcsa módon egy sírt rejt: itt nyugszik Mumtáz Mahal, „a világ urának”, Dzsahán sahnak imádott felesége. A mesés sít a gyászában vigasztalhatatlan indiai császár emeltette, miután 19 évnyi boldog házasság után elvesztette élete nagy szerelmét. Úgy tervezte, hogy a folyó túlsaján fekete márványból felépítteti a saját síremlékét is, majd a fehér és fekete paloták közé hidat veret, amely a halálban is egymáshoz kötné a szerelmeseket. Ez a terve nem valósult meg – végül felesége mellett, a Tádzs Mahalban helyezték örök nyugalomra.

Tádzs Mahal

Khurram herceg (a későbbi Dzsahán sah), India trónörököse 15 évesen találkozott először apja miniszterének leányával, az akkor 14 esztendőes Ardzsumand Bánú Bajgammal. A fiatalok első látásra egymásba szerettek, ám a házassággal öt évig várniuk kellett. E rendkívül hosszú jegyesség ideje alatt még csak egymásra sem pillanthatnak, szerelmük lángja mégsem hunyt ki. A csillagjósok javaslatára esküvőjüket 1612. május 10-re tűzték ki – ekkor a csillagok állása csupa jót jövendölt a fiataloknak. A leány szépsége, okossága, jósága, nagylelkűsége mindenkit elbűvölt – nem véletlen, hogy a házasság után rövidesen Mumtáz Mahalnak, azaz „A Palota Ékkövé”-nek kezdtek becézni.

Az uralkodó vágya 2005-ben vált valóra – ekkor készült el a 8 méter magas, 60 tonna fekete márványból épült Fekete Tádzs Mahal.

Mumtáz Mahal és férje földöntúli boldogságban éltek, az asszony jó tanácsokkal látta el a férjét, hű társa és támasza volt a kontinensnyi ország kormányzásában. Szerelmüket gyermekáldás kísérte: 19 évnyi házasságuk során 14 gyermekük született.

Boldogságuknak 1631-ben váratlanul szakadt vége:

Mumtáz Mahal 14. gyermekük születése közben meghalt. A legenda szerint a haldokló hitves utolsó két kívánsága az volt, hogy ura ne vegyen új asszonyt maga mellé, s olyan sírhelyet építtessen számára, amely méltó arra, hogy az egész világ a csodájára járjon.

A császár mély gyászában nyolc napon keresztül nem evett, nem ivott, bezárkózott a lakosztályába, s mikor végre felbukkant, a bánatba beleőszülve, megöregedve jelent meg, fejedelmi öltözékét pedig szegényes fehér ingre cserélte. Mumtáz Mahal sírba szálltával az egész birodalom gyászba borult: nem szólt a zene, nem tartottak multságokat, az asszonyok nem viseltek ékszereket, nem cicomázták magukat. Az uralkodó ekkor rendelte el Mumtáz Mahal sírjának, azaz a Tádzs Mahalnak az építését. A legenda szerint főépítésének feleségét még a munkálatok kezdetén kivégeztette, hogy a férfi átérezze a császár mély fájdalmát, majd az építkezés befejezése után megvakíttatta a mestert, hogy az soha többé ne építhessen ilyen gyönyörű épületet. A Tádzs Mahal azóta is a halhatatlan szerelem jelképe.

Hagyományos indiai öltözet

Az indiai lányok és asszonyok hagyományos öltözete a szári. A több méter hosszú és két méter széles finom, díszes szövetet előbb a derekuk köré csavarják (mint mi a strandon a törülközőt), majd a derékra kicsit visszagyűrve rögzítik. Ezután a maradék anyagot hátulról átvezetik a jobb karjuk alatt, hogy átvethessék bal vállukon. Innen aztán az anyag szellősen lebeg a hátrész mögött. A szári alá olykor alsószokeyát, felülre feszes felsőt vesznek. Az öltözéket üveg karperecek teszik teljessé.

Akadnak olyan asszonyok is, akik nadrágot hordanak hosszú inggel. A buggyos vagy ráncolt szárú nadrág többnyire egyszínű, míg az ing a szivárvány minden színében pompázhat. Ehhez hordják a dupattá nevű széles sálát, mely a két vállról omlik a mell elé.

A szári megkötése

Hennafestés

Indiában igen népszerű a henna. A testre festett mintázatoknak nemcsak dekorációs szerepük van, hanem jelentéssel is bírnak: termékenységet, egészséget, lelki erőt szimbolizálnak.

A hennafesték alapanyagául egy Afrika szubtrópusi területein, Dél-Ázsiában és Észak-Ausztráliában őshonos virágos cserje, latin nevén Lawsonia inermis levelei szolgálnak. Ennek színező anyaga a bőrt tartósan narancsvörösré, vörösesbarnára festi. A bokor szárított, őrölt levelét elegyítik forró vízzel, gyógynövényekkel, adalékokkal. A festéket ecsettel viszik fel, majd a megfestett felület gyorsan lefedik (kendővel, fóliával), és igen lassan szárítják meg. Erőteljes színe csak 48 órával a festés után mutatkozik meg.

A minták kultúrától függően változnak, miként az is, hogy a test mely részét festik meg: csak a kezét és a lábfejet (arabok), vagy az egész kart és a lábfejet a sípcsontig (indiaiak). Az indiaiaknál a bonyolult virág- és liánmotívumok a jellemzőek, a Közel-Keleten az egyszerűbb virágminták, míg az afrikai berbereknél a geometrikus alakzatok.

Fontos tudnod, hogy az igazi hennafesték nem fekete színű, nem okoz sem sebeket, sem felhólyagosodást.

POKAHONTASZ

★ 1595 körül – 1617. március 21. ★

APJA: Vahunszonakok, a pohatán törzsszövetség feje

FÉRJE: John Rolfe dohányültetvényes

GYERMEKEI: Thomas Rolfe

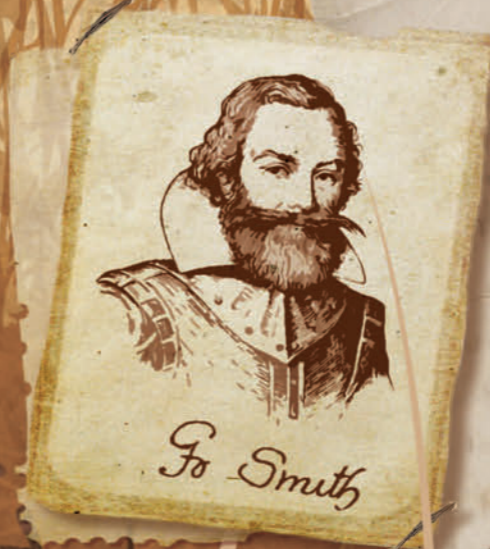
Pokahontasz, a szépséges indián királynő nevéhez fűződik az amerikai történelem egyik legromantikusabb legendája. A történet a 17. század elejére repít bennünket, amikor Észak-Amerika földjét még az indiánok uralták, s az európaiak épp csak megvetették lábukat az Újvilágban. Az aprócska angol települések örökös és adáz

Pokahontasz igazi neve Matoaka volt, melynek jelentése: „játékos kedvű”, illetve „legkedvesebb lányom”. Megkeresztelkedése után a Rebecca nevet kapta.

harcot vívtak a megmaradásért – betegség tizedelte, éhezés sújtotta a boldogulást kereső pionírokat, ráadásul mindennapossá váltak az indiánok és a betolakodónak tekintett fehérek közötti összecsapások.

Történt egyszer, hogy egy, a környéket feltérképező angol úr, bizonyos John Smith indián harcosok fogságába esett. A halál márkából a törzsfőnök, Vahunszonakok kislánya, az akkor mindössze 13 éves Pocahontasz szabadította meg – a jóságos hercegnő addig könyörgött apjának, míg az megkegyelmezett a rabnak, és szabadon engedte a sápadt arcút. Csodás megmenekülése után Smithből a fehér telepesek vezetője lett, s talán neki is köszönhető, hogy a jószívű indián lány gyakran megfordult a fehérek között, megismerte az idegen szokásokat, sőt olykor élelemmel segítette az elcsigázott, éhező, szűkölködő telepeseket. A lány jóságának hamar híre ment, miként szépsége is legendássá vált... olyannyira, hogy az 1610-ben Amerikába érkező úriember, John Rolfe fülébe is eljutott.

Egészség és szépség

Erzsébet volt a történelem egyik első nagyszőnye, aki felváltan igen sokat tett karcsúsága és fiatalos megjelenése megőrzésért. Naponta tornázott, lakosztályában erre a célra kialakított tornaterme volt. Egészségesen táplálkozott, diétát tartott. Rendkívül büszke volt csodálatos hajára: bokáig érő hajzuhatagát tojássárgájából és konyakból kikevert pakolással ápolta, majd dióleveles öblítéssel színezte és fényesítette. Arcbőrének fiatalágát olajokból, gyümölcsökből készült pakolással próbálta megőrizni, s rendszeresen használt joghurtos krémeket és testápolókat is. Szépségének makulátlanságán csak a fogazata ejtett csorbát: Sisi gyerekként rajongott az édességért, ami tönkretette fogait. Ez egész életére kihatott: sokszor zsebkendő mögé rejtette száját, és csak ritkán mert mosolyogni.

Királylányiskola

Az uralkodói hitvesek képzése igen fiatal korban elkezdődött: nyelveket tanultak, megismerkedtek a művészetekkel, az irodalommal, a zenével, saját és férjük népének történelmével. Tisztában voltak az etikett szabályaival, azaz mindent tudtak az előírt és elvárt viselkedésről, legyen szó étkezésről, táncról, köszönetéről vagy épp a külhoni követek fogadásáról. Kiválóan lovagoltak, részt vettek a vadászatokon, figyelték a pletykákra, a divatra. Remek és tájékozott társalgók voltak. Művészekkel, politikusokkal, hazájukbeli és külföldi látogatókkal egyaránt fesztelenül beszélgettek, s mindenféle témához okosan hozzá tudtak szólni.

A fiatal Erzsébet számára épp a császári udvar etikettjének, a merev szabályoknak a betartása jelentette a legnagyobb problémát: sokszor hiba csúszott viselkedésébe, megjelenésébe, s nemegyszer találkozott férj rokonai részéről rosszálló pillantásokkal. Erzsébetet talán éppen nem szokványos modora, esendősége, közvetlensége tette az egyszerűbb emberek számára annyira szerethetővé. Mert a nép mindig is rajongott érte – különösen a magyarok szerették, akikhez ő maga odaadó kedvességgel viszonyult.